

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

25. juli 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – detailsalg af støvsugere – energimærke med angivelse af energiklasse – direktiv 2010/30/EU – delegeret forordning (EU) nr. 665/2013 – støvsugere – anbringelse af andre symboler – urimelig handelspraksis – forbrugerbeskyttelse – direktiv 2005/29/EF – artikel 7 – manglende præcisering af betingelserne for måling af energieffektiviteten – vildledende udeladelse«

I sag C-632/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (præsidenten for handelsretten i Antwerpen, Belgien) ved afgørelse af 6. juli 2016, indgået til Domstolen den 7. december 2016, i sagen

Dyson Ltd,

Dyson BV

mod

BSH Home Appliances NV,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, T. von Danwitz, Domstolens vicepræsident, A. Tizzano, som fungerende dommer i Fjerde Afdeling, og dommerne C. Vajda, K. Jürimäe og C. Lycourgos (refererende dommer),

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 26. oktober 2017,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Dyson BV og Dyson Ltd ved advokaten P. Maeyaert og C. Van Wichelen,
- BSH Home Appliances NV ved advokaten V. Raus og L. Depypere,
- den belgiske regering ved J. Van Holm og P. Cottin, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk

- den tyske regering ved T. Henze og M. Hellmann, som befuldmægtigede,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato F. Di Matteo,
- Europa-Kommissionen ved A. Cleenewerck de Crayencour, K. Talabér-Ritz og E. Manhaeve, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 22. februar 2018,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 665/2013 af 3. maj 2013 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU for så vidt angår energimærkning af støvsugere (EUT 2013, L 192, s. 1) og artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (herefter »direktivet om urimelig handelspraksis«) (EUT 2005, L 149, s. 22).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side Dyson Ltd og Dyson BV (herefter under ét »Dyson«) og på den anden side BSH Home Appliances NV (herefter »BSH«) vedrørende en urimelig handelspraksis, som BSH angiveligt har udøvet, idet denne dels har undladt at give oplysning om den energimæssige ydeevne ved de støvsugere, som denne markedsfører, dels angivet andre oplysninger på de pågældende støvsugeres emballage end dem, der obligatorisk skal fremgå af støvsugeres energimærke med angivelse af energiklasse, idet dettes format fremgår af bilag II til den delegerede forordning nr. 665/2013 (herefter »energimærke«).

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2005/29

- 3 Artikel 2 i direktiv 2005/29 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

- d) »virksomheders handelspraksis over for forbrugerne« (i det følgende også benævnt »handelspraksis«): en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne

[...]«

4 Direktivets artikel 3, stk. 4, bestemmer:

»I tilfælde af uoverensstemmelse mellem dette direktivs bestemmelser og andre [EU-]bestemmelser om særlige aspekter af urimelig handelspraksis vil sidstnævnte gælde for de pågældende særlige aspekter.«

5 Det nævnte direktivs artikel 7 med overskriften »Vildledende udeladelser« er affattet som følger:

»1. En handelspraksis betragtes som vildledende, hvis den i sin faktuelle sammenhæng, idet der tages hensyn til alle elementer og forhold og begrænsningerne ved kommunikationsmediet, udelader væsentlige oplysninger, som gennemsnitsforbrugeren har behov for i den pågældende situation for at træffe en informeret transaktionsbeslutning, og derved foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet.

2. Det betragtes også som en vildledende udeladelse, hvis en erhvervsdrivende skjuler eller på en uklar, uforståelig, dobbelttydig eller uhensigtsmæssig måde præsenterer væsentlige oplysninger, jf. stk. 1 og under hensyntagen til elementerne i dette stykke, eller undlader at angive den kommercielle hensigt med den pågældende handelspraksis, hvis den ikke allerede fremgår tydeligt af sammenhængen, og hvis dette i nogen af disse tilfælde foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet.

3. Når det medie, der anvendes til at formidle denne handelspraksis, indebærer begrænsninger i rum eller tid, skal der tages hensyn til disse begrænsninger og til foranstaltninger, som den erhvervsdrivende har truffet for at gøre oplysningerne tilgængelige for forbrugerne på anden måde, når det afgøres, om oplysninger er blevet udeladt.

4. Ved en opfordring til køb betragtes følgende oplysninger som væsentlige, hvis de ikke allerede fremgår tydeligt af sammenhængen:

- a) produktets vigtigste karakteristika i et omfang, der svarer til mediet og produktet
- b) den erhvervsdrivendes fysiske adresse og navn, som f.eks. hans firmanavn og, hvor det er relevant, den fysiske adresse og navnet på den erhvervsdrivende, på hvis vegne han handler
- c) prisen inklusive afgifter, eller, hvis produktets art gør, at prisen ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, den måde, hvorpå prisen udregnes, samt, hvor det er relevant, alle yderligere omkostninger vedrørende fragt, levering eller porto, eller, hvor sådanne omkostninger ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, oplysninger om, at der kan forekomme sådanne yderligere omkostninger
- d) forhold vedrørende betaling, levering, gennemførelse og klagebehandlingspolitik, hvis disse afviger fra kravene i forbindelse med erhvervsmæssig diligenspligt
- e) ved produkter og transaktioner, der omfatter fortrydelsesret eller annulleringsret, eksistensen af en sådan ret.

5. Oplysningskrav, som er fastlagt i fællesskabslovgivningen i forbindelse med kommerciel kommunikation, herunder reklame eller markedsføring, og som er anført i en ikke-udtømmende fortegnelse i bilag II, betragtes som væsentlige.«

Direktiv 2010/30/EU

6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU af 19. maj 2010 om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger (EUT 2010, L 153, s. 1) er blevet ophævet ved Europa Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT 2017, L 198, s. 1). På tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen fandt direktiv 2010/30 fortsat anvendelse.

7 Femte og ottende betragtning til direktiv 2010/30 havde følgende ordlyd:

»(5) Forelæggelsen af præcise, relevante og sammenlignelige oplysninger om energirelaterede produkters specifikke energiforbrug skulle kunne påvirke slutbrugernes valg til fordel for produkter, som selv har, eller hvis anvendelse indirekte medfører, et lavere forbrug af energi og andre væsentlige ressourcer under deres anvendelse, og producenterne vil som følge heraf blive tilskyndet til at tage skridt til at fremstille produkter med et lavere forbrug af energi og andre væsentlige ressourcer. Indirekte skulle sådanne oplysninger også kunne fremme en effektiv anvendelse af disse produkter og dermed bidrage til opfyldelse af EU's mål om 20% større energieffektivitet. Foreligger sådanne oplysninger derimod ikke, vil markedskræfterne alene ikke kunne fremme en rationel udnyttelse af energi og andre væsentlige ressourcer i disse produkter.

[...]

(8) Oplysning spiller en afgørende rolle i markedskræfternes spil, og det er derfor nødvendigt at indføre en ensartet etiket for alle produkter af samme type, at give potentielle købere supplerende standardoplysninger om produkternes energiomkostninger og forbrug af andre væsentlige ressourcer, og at sørge for, at potentielle slutbrugere, der ikke ser produkterne udstillet og derfor ikke har lejlighed til at se etiketten, også får disse oplysninger. For at kunne få den ønskede gennemslagskraft bør etiketten være let genkendelig for slutbrugerne, enkel og kortfattet. Til dette formål bør etikettens nuværende layout bibeholdes som grundlag for oplysninger til slutbrugerne om produkternes energieffektivitet. Energiforbruget og andre oplysninger om produkterne bør måles efter harmoniserede standarder og metoder.«

8 Direktivets artikel 1, stk. 1, bestemte:

»Dette direktiv fastsætter rammevilkår for harmonisering af nationale foranstaltninger vedrørende information til slutbrugere, navnlig i form af mærkning og standardiserede produktoplysninger om energirelaterede produkters forbrug af energi og, hvor det er relevant, andre væsentlige ressourcer under deres anvendelse og om andre i denne forbindelse relevante forhold, således at slutbrugerne får mulighed for at vælge mere effektive produkter.«

9 Det nævnte direktivs artikel 3, stk. 1, havde følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne sikrer:

[...]

b) at det forbydes, at andre etiketter, mærker, symboler eller inskriptioner, som ikke er i overensstemmelse med kravene i dette direktiv og i de relevante delegerede retsakter, anbringes på produkter, der er omfattet af dette direktiv, hvis det er sandsynligt, at denne anbringelse vil kunne virke vildledende eller misvisende for slutbrugerne med hensyn til forbruget af energi eller, hvor det er relevant, andre væsentlige ressourcer under anvendelse af produkterne

[...]«

10 Samme direktivs artikel 4 er affattet som følger:

»Medlemsstaterne sørger for:

- a) at oplysninger om forbrug af el-energi, andre former for energi og, hvor det er relevant, andre væsentlige ressourcer under anvendelsen samt supplerende oplysninger meddeles slutbrugerne i overensstemmelse med de delegerede retsakter i medfør af dette direktiv ved hjælp af et datablad og en etiket om produkter, der udstilles eller udbydes til salg, leje eller afbetalingssalg til slutbrugeren, hvad enten det foregår direkte eller indirekte ved fjernsalg under enhver form, herunder via internettet

[...]«

11 Artikel 5 i direktiv 2010/30 fastsatte:

»Medlemsstaterne sørger for:

- a) at leverandører, der bringer produkter, som er omfattet af en delegeret retsakt, i omsætning eller leverer dem til brug, forsyner dem med en etiket og et datablad i overensstemmelse med dette direktiv og den delegerede retsakt

[...]«

12 Direktivets artikel 10 var affattet således:

»1. Kommissionen fastsætter nærmere bestemmelser om etiketten og databladet ved delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 11, 12 og 13, for hver type produkt i overensstemmelse med nærværende artikel.

[...]

Delegerede retsakter skal indeholde bestemmelser om etikettens og databladets oplysninger om forbruget af energi og andre væsentlige ressourcer under anvendelsen, som sætter slutbrugerne i stand til at træffe mere velinformerede købsafgørelser, og som sætter markedstilsynsmyndighederne i stand til at kontrollere, om produkterne lever op til de anførte oplysninger.

[...]

4. De delegerede retsakter skal særlig angive følgende:

[...]

- d) udformning og indhold af den i artikel 4 nævnte etiket, som så vidt muligt skal have en ensartet udformning for alle produktgrupper og i alle tilfælde være klart synlig og læselig. Etikettens format er fortsat baseret på klassificeringen med bogstaver fra A til G; klassificeringens trin svarer til betydelige energi- og omkostningsbesparelser set fra slutbrugerens synspunkt

[...]

- g) etikettens specifikke indhold i forbindelse med reklame, herunder i relevant omfang energiklasse og andre relevante præstationsniveauer for det pågældende produkt, i en læselig og synlig form.

[...]«

Delegeret forordning nr. 665/2013

13 Femte betragtning til den delegerede forordning nr. 665/2013 har følgende ordlyd:

»Denne forordning bør fastsætte ensartede krav til, hvordan etiketten til støvsugere skal udformes, og hvad den skal indeholde.«

14 Denne forordnings artikel 1, stk. 1, bestemmer:

»Denne forordning fastsætter krav til mærkning af og angivelse af supplerende oplysninger for støvsugere med almindelig elnettilslutning, herunder hybridstøvsugere.«

15 Den nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, er affattet som følger:

»Leverandørerne sørger for, at fra den 1. september 2014:

a) leveres alle støvsugere med en trykt etiket i den udformning og med de oplysninger, der er anført i bilag II

[...]«

16 Samme forordnings artikel 4 bestemmer:

»Leverandørerne sørger for, at fra den 1. september 2014:

a) er hver støvsugermodel, der udstilles på et salgssted, forsynet med den i artikel 3 omhandlede etiket fra leverandøren enten udvendigt på støvsugeren eller fastgjort til den, således at den er klart synlig

[...]«

17 Ifølge bilag I til den delegerede forordning nr. 665/2013 fastlægges en støvsugers energieffektivitetsklasse efter dens årlige energiforbrug, dens rengøringsklasse efter dens støvopsamlingsevne og dens støvemissionsklasse efter dens støvemission.

18 Bilag II til denne forordning fastlægger energimærkets udformning og opregner de oplysninger, der skal fremgå af dette, herunder den pågældende støvsugermodels energieffektivitetsklasse, rengøringsklasse og støvemissionsklasse. Bilag II præciserer endvidere, at etiketten skal udformes som vist i punkt 3.1., 3.2. eller 3.3. til dette bilag, afhængigt af om der er tale om universalstøvsugere, støvsugere til hårde gulve eller støvsugere til gulvtæpper, og at etiketten undtagelsesvis, når en bestemt støvsugermodel har fået tildelt EU-miljømærket i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket (EUT 2010, L 27, s. 1, herefter »EU-miljømærket«), kan tilføjes en kopi af miljømærket.

Belgisk ret

19 I henhold til artikel VI.99, stk. 1, i wetboek economisch recht (lov om økonomiske rettigheder) (*Moniteur belge* af 29.3.2013, s. 19975), som ændret ved lov af 21. december 2013 (*Moniteur belge* af 30.12.2013, s. 103506), der har til formål at gennemføre artikel 7, stk. 1, i direktiv 2005/29, anses en handelspraksis for en vildledende udeladelse, hvis den i sin faktuelle sammenhæng, idet der tages hensyn til alle elementer og forhold og begrænsningerne ved det anvendte kommunikationsmedium, udelader væsentlige oplysninger, som gennemsnitsforbrugeren har behov for i den pågældende

situation for at træffe en informeret transaktionsbeslutning, og derved foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 20 Dyson og BSH markedsfører begge støvsugere, som i overensstemmelse med den delegerede forordning nr. 665/2013 skal påføres et energimærke i forbindelse med salg. Denne mærkning indeholder oplysninger om resultatet af tests, der er udført med tom beholder. DYSON har bl.a. gjort gældende, at BSH har vildledt forbrugerne og gjort sig skyldig i urimelig handelspraksis. Dyson har på denne baggrund anlagt sag ved den forelæggende ret, voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (præsidenten for handelsretten i Antwerpen, Belgien).
- 21 Den forelæggende ret har indledningsvis forkastet Dysons anbringende, hvorefter BSH har udøvet en urimelig handelspraksis ved at anføre energiklasse A på energimærkerne på de støvsugere, som denne forhandler. En sådan klassificering følger nemlig af de tests, der er gennemført med tom beholder, idet en sådan test af den forelæggende ret anses for at være den eneste, der gør det muligt at vurdere støvsugernes årlige energiforbrug.
- 22 Den forelæggende ret har imidlertid endvidere bemærket, at Dyson med rette har anført, at de prøver, der er udført med tom beholder ikke svarer til normal brug af støvsugeren, og at disse prøver ikke gør det muligt at sammenligne apparaterne, idet disse fungerer efter forskellige principper, nemlig på den ene side støvsugere som dem, BSH forhandler, der er udstyret med en støvpose, hvis porer tilstoppes i takt med brug, hvilket indebærer, at motoren kører på højere kraft, og på den anden side støvsugere af mærket Dyson, der ikke er udstyret med en sådan pose, og som i forbindelse med brug ikke skal udvikle en større motorkraft. Den forelæggende ret er derfor af den opfattelse, at der er rejst tvivl om, hvorvidt BSH, da denne undlod at præcisere den anvendte testmetode, vildledte forbrugerne.
- 23 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at BSH overholder den delegerede forordning nr. 665/2013. Denne forordning regulerer meget præcist energimærkets udseende og de oplysninger, der skal fremgå af dette, hvorfor BSH ved afgørelsen af, hvilke oplysninger forbrugeren skal have, er bundet af begrænsningerne ved dette kommunikationsmedie. Under hensyn til artikel 7, stk. 1 og 3, i direktiv 2005/29 er det den forelæggende rets opfattelse, at det bør undersøges, om BSH har en vis frihed til at vælge, hvilke oplysninger der skal angives på de støvsugere, som denne forhandler, for så vidt angår disses energiforbrug.
- 24 Den forelæggende ret har endvidere anført, at BSH ud over det energimærke, som kræves i henhold til den delegerede forordning nr. 665/2013, påfører sine støvsugere andre symboler, herunder en grøn etiket med teksten »*Energy A*«, som angiver, at støvsugeren overordnet har opnået klasse A i energieffektivitet, en orange etiket med teksten »*AAAA Best Rated: A in all Classes*«, hvorved det angives, at støvsugeren har opnået klasse A i rengøringsevne, både på gulvtæppe og på hårdt gulv, for så vidt angår energieffektivitet og støvemission, samt en sort etiket med angivelse af et tæppe og teksten »*Class A Performance*«, hvorved det angives, at støvsugeren har opnået klasse A for så vidt angår støvopsamling på gulvtæppe.
- 25 Den forelæggende ret har anført, at BSH således påfører oplysninger, der allerede oplyses fuldt ud ved energimærket, og er i tvivl om, hvorvidt en sådan praksis er forenelig med den delegerede forordning nr. 665/2013.

- 26 På denne baggrund har voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (præsidenten for handelsretten i Antwerpen) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Kan en nøje overholdelse af [den delegerede forordning nr. 665/2013] (uden at supplere [energimærket] i forordningens bilag II med oplysninger om de testbetingelser, der har ført til en indplacering i en energieffektivitetsklasse i henhold til bilag I [til den nævnte forordning]) anses for en vildledende udeladelse som omhandlet i artikel 7 i direktiv [2005/29]?
- 2) Er [den delegerede forordning nr. 665/2013] til hinder for, at [dette energimærke] suppleres med andre symboler, der indeholder de samme oplysninger?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 27 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7 i direktiv 2005/29 skal fortolkes således, at den omstændighed, at forbrugerne ikke oplyses om de testbetingelser, der har medført den energiklassificering, der fremgår af energimærket, udgør en »vildledende udeladelse« som omhandlet i denne bestemmelse.
- 28 Det bemærkes indledningsvis, at direktiv 2005/29 har til formål at fastlægge ensartede regler vedrørende virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugere med henblik på at sikre et velfungerende indre marked og et højt forbrugerbeskyttelsesniveau (dom af 26.10.2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, præmis 25).
- 29 I denne forbindelse udgør den omstændighed, at alene de oplysninger, der kræves efter den delegerede forordning nr. 665/2013, angives på energimærket uden præcisering af de betingelser, hvorunder støvsugerens energieffektivitet er blevet målt, en »handelspraksis« som omhandlet i artikel 2, litra d), i direktiv 2005/29.
- 30 Begrebet »handelspraksis« defineres ved en særlig lang formulering, idet de omfattede praksisser dels skal være af handelsmæssig art, dvs. hidrøre fra erhvervsdrivende, dels skal have direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne (jf. i denne retning dom af 17.10.2013, RLVs, C-391/12, EU:C:2013:669, præmis 37).
- 31 Angivelse af oplysninger vedrørende et produkts energieffektivitet i forbindelse med dette produkts detailsalg, eller manglende angivelse af sådanne oplysninger, udgør, når angivelsen hidrører fra en erhvervsdrivende, en handelspraksis med direkte relation til salg af det nævnte produkt til forbrugerne. Det er med hensyn hertil uden betydning, således som påpeget af generaladvokaten i punkt 77 i forslaget til afgørelse, om de omhandlede oplysninger er til ugunst for den erhvervsdrivendes interesser, eller om denne har angivet disse oplysninger for at opfylde bestemmelserne i den delegerede forordning nr. 665/2013.
- 32 Hvad for det første angår fraværet af oplysninger om testbetingelserne på energimærket bemærkes, at artikel 3, stk. 4, i direktiv 2005/29 i tilfælde af uoverensstemmelse mellem dette direktivs bestemmelser og andre EU-retlige bestemmelser om særlige aspekter af urimelig handelspraksis fastsætter, at de sidstnævnte bestemmelser har forrang og gælder for de pågældende særlige aspekter.
- 33 I det foreliggende tilfælde udgør direktiv 2010/30 og den delegerede forordning nr. 665/2013 de EU-retlige bestemmelser, der regulerer de særlige aspekter af urimelig handelspraksis som omhandlet i artikel 3, stk. 4, i direktiv 2005/29. Selv om det navnlig af femte og ottende betragtning til direktiv

2010/30 fremgår, at deres vigtigste formål er beskyttelse af miljøet, er det ikke desto mindre tilfældet, at formålet om at give præcise, relevante og sammenlignelige oplysninger om energirelaterede produkters specifikke energiforbrug ved hjælp af et ensartet energimærke, der skal anbringes af en erhvervsdrivende på et produkt, der sælges i detailhandelen, bidrager til at sikre forbrugerbeskyttelsen.

- 34 Når der er uoverensstemmelse mellem på den ene side artikel 7 i direktiv 2005/29 og på den anden side bestemmelserne i direktiv 2010/30 og i den delegerede forordning nr. 665/2013, er det de sidstnævnte bestemmelser, der gælder i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i direktiv 2005/29.
- 35 Det bemærkes i denne henseende, at direktiv 2010/30 og den delegerede forordning nr. 665/2013 skal fortolkes således, at der ikke på energimærket kan tilføjes nogen oplysninger om de betingelser, hvorunder støvsugernes energieffektivitet er blevet målt.
- 36 Det præciseres nemlig i ottende betragtning til direktiv 2010/30, at det er nødvendigt at indføre en ensartet etiket for alle produkter af samme type. Dette formål om ensartethed gennemføres ved det nævnte direktivs artikel 1, stk. 1, artikel 4 og artikel 10, stk. 4, litra d) og g), i henhold til hvilke direktivet fastsætter en ramme for harmonisering af nationale foranstaltninger, bl.a. vedrørende oplysninger til slutbrugerne om energiforbrug i form af mærkning og standardiserede oplysninger, og pålægger medlemsstaterne at sørge for oplysning om el-energiforbrug i forbindelse med brug af apparatet, på en etikette, hvis udformning og særlige indhold skal fastlægges ved en delegeret retsakt, dvs. den delegerede forordning nr. 665/2013 for så vidt angår støvsugere.
- 37 Som det fremgår af ottende betragtning og artikel 10 i direktiv 2010/30, har standardiseringen af udformningen og af de oplysninger, som etiketten indeholder, såvel som dens enkle og præcise karakter til formål at gøre etiketten let genkendelig for slutbrugerne og udgøre et klarere grundlag for sammenligning af oplysningerne på denne.
- 38 Det følger endvidere af femte betragtning til den delegerede forordning nr. 665/2013, at denne skal specificere en udformning og et indhold, der er ensartede, med henblik på den etiket, der skal anbringes på støvsugerne.
- 39 Udformningen og indholdet af denne etiket defineres præcist i bilag II til den nævnte forordning. Det nævnte bilag fastsætter endvidere, at der alene kan tilføjes en kopi af EU-miljømærket, såfremt den pågældende støvsugermodel har opnået et sådant miljømærke, idet der derved foretages en fravigelse af den udformning af energimærket, der er defineret præcist i bilag II.
- 40 Det følger heraf, at den delegerede forordning nr. 665/2013, sammenholdt med direktiv 2010/30 er til hinder for, at andre oplysninger end i givet fald en kopi af EU-miljømærket anbringes på energimærket.
- 41 Det følger af dette forbud, at artikel 7 i direktiv 2005/29 i henhold til dette direktivs artikel 3, stk. 4, ikke kan finde anvendelse, når der ikke på energimærket forefindes oplysninger om betingelserne for testning af støvsugernes energieffektivitet.
- 42 Hvad for det andet angår fraværet andre steder end på energimærket af oplysninger vedrørende betingelserne for testning bemærkes, at en handelspraksis i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2005/29 betragtes som vildledende, hvis den i sin faktuelle sammenhæng, idet der tages hensyn til alle elementer og forhold og begrænsningerne ved kommunikationsmediet, udelader væsentlige oplysninger, som gennemsnitsforbrugeren har behov for i den pågældende situation for at træffe en informeret transaktionsbeslutning, og derved foranlediger gennemsnitsforbrugeren eller kan forventes at foranledige denne til at træffe en transaktionsbeslutning, som han ellers ikke ville have truffet. Det fremgår endvidere af samme artikels stk. 5, at de oplysningskrav, som er fastlagt i EU-retten i forbindelse med kommerciel kommunikation, herunder reklame eller markedsføring, betragtes som væsentlige.

- 43 I det foreliggende tilfælde kan de betingelser, hvorunder den pågældende støvsugermodells energieffektivitet er blevet målt, ikke betragtes som værende væsentlige oplysninger for gennemsnitsforbrugeren.
- 44 Direktiv 2010/30 pålægger nemlig anvendelse af et ensartet energimærke med henblik på oplysning af slutbrugerne om visse produkters energiforbrug i forbindelse med brug, og den delegerede forordning nr. 665/2013 fastlægger en udtømmende liste over de oplysninger om støvsugeres energiforbrug i forbindelse med brug, som bør bringes til forbrugernes kendskab ved hjælp af det nævnte energimærke, uden at det derved kræves, at energimærket skal omfatte oplysning om de betingelser, hvorunder støvsugernes energieffektivitet er blevet målt. Det skal således lægges til grund, at det af direktiv 2010/30, sammenholdt med den delegerede forordning nr. 665/2013, fremgår, at en sådan oplysning ikke kan anses for at være væsentlig for gennemsnitsforbrugeren.
- 45 Det følger heraf, at fraværet af oplysninger om betingelserne for tests af en støvsugers energieffektivitet ikke kan udgøre en vildledende udeladelse som omhandlet i artikel 7 i direktiv 2005/29.
- 46 Det følger af ovenstående, at det første spørgsmål skal besvares med, at artikel 7 i direktiv 2005/29 skal fortolkes således, at den omstændighed, at forbrugerne ikke oplyses om de testbetingelser, der har medført den energiklassificering, som fremgår af energimærket, ikke udgør en »vildledende udeladelse« som omhandlet i denne bestemmelse.

Det andet spørgsmål

- 47 Det bemærkes indledningsvis, at det følger af Domstolens faste praksis, at det tilkommer Domstolen inden for rammerne af samarbejdsproceduren med de nationale retter, som er indført ved artikel 267 TEUF, at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den, og at det ud fra dette synspunkt påhviler Domstolen i givet fald at omformulere det spørgsmål, der forelægges den (jf. bl.a. dom af 21.12.2016, Ucar og Kilic, C-508/15 og C-509/15, EU:C:2016:986, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 48 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at den delegerede forordning nr. 665/2013, hvorefter det kræves, at der anbringes et energimærke på alle støvsugere, der bringes i detailhandel, skal fortolkes i lyset af bestemmelserne i direktiv 2010/30, der udgør grundlaget for den nævnte forordning. Det andet spørgsmål, der vedrører den delegerede forordning nr. 665/2013, skal derfor omformuleres, således at det ligeledes omfatter direktiv 2010/30.
- 49 Endvidere fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at BSH i det foreliggende tilfælde har anbragt flere etiketter eller symboler, der ikke er omfattet af den delegerede forordning nr. 665/2013, på de af BSH forhandlede støvsugere på emballagen ved siden af energimærket, herunder bl.a. en grøn etiket med ordlyden »Energy A«, en orange etiket med ordlyden »AAAA Best Rated: A in all Classes« og en sort etiket, der gengiver et gulvtæppe med oplysningen »Class A Performance«.
- 50 Det skal således lægges til grund, at den forelæggende ret med det andet spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om den delegerede forordning nr. 665/2013, sammenholdt med direktiv 2010/30, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at der andre steder end på energimærket anbringes andre etiketter eller symboler, der meddeler de oplysninger, der er nævnt på det nævnte energimærke.
- 51 Det bemærkes, at artikel 3, stk. 1, litra b), i direktiv 2010/30 fastsætter, at anbringelsen af bl.a. etiketter eller symboler andre steder end på energimærket er forbudt, hvis for det første disse etiketter eller symboler ikke opfylder kravene i det nævnte direktiv og i de delegerede retsakter, dvs. i det foreliggende tilfælde den delegerede forordning nr. 665/2013, og hvis for det andet denne anbringelse

vil kunne virke vildledende eller misvisende for slutbrugerne med hensyn til forbruget af energi eller, hvor det er relevant, andre væsentlige ressourcer under anvendelse af det elektriske apparat. Denne artikel betinger et sådant forbud af, at det undersøges, om denne dobbelte betingelse er opfyldt.

- 52 Da de etiketter eller symboler, som BSH i det foreliggende tilfælde har anbragt på emballagen til de støvsugere, som denne forhandler, imidlertid ikke er omhandlet i den delegerede forordning nr. 665/2013, skal disse etiketter eller symboler anses for ikke at opfylde kravene i den nævnte forordning. Det følger heraf, at anbringelsen af dem er forbudt, såfremt den vil kunne virke vildledende eller misvisende for slutbrugerne med hensyn til støvsugerens forbrug af energi i forbindelse med brugen af den.
- 53 Det tilkommer den forelæggende ret i lyset af alle de relevante elementer at afgøre, om anbringelsen af de etiketter eller symboler, som BSH har anvendt, indebærer en sådan risiko.
- 54 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at selv om det inden for rammerne af en præjudiciel forelæggelse i sidste ende tilkommer den nationale ret at bedømme de faktiske omstændigheder, er Domstolen, hvis opgave det er at give den nationale ret brugbare svar, imidlertid kompetent til på grundlag af sagsakterne i hovedsagen samt de indlæg, der er afgivet for Domstolen, at vejlede den nationale ret på en sådan måde, at denne lettere kan træffe sin afgørelse (dom af 5.6.2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 55 Det skal i denne forbindelse præciseres, at det af selve ordlyden af artikel 3, stk. 1, litra b), i direktiv 2010/30 fremgår, at den nævnte ret skal anvende kriteriet i nærværende doms præmis 52 strengt, idet dette er beregnet til at beskytte slutbrugeren mod enhver form for vildledning eller misvisning vedrørende energiforbrug i forbindelse med brugen af det omhandlede elektriske apparat. En streng anvendelse af det nævnte kriterium bekræftes ved det formål om beskyttelse af miljøet, som det nævnte direktiv tilsigter, således som bemærket i nærværende doms præmis 33.
- 56 Det skal endvidere bemærkes, at det benchmark, der inden for rammerne af direktiv 2005/29 skal lægges til grund for en vildledende handelspraksis, er en under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger (dom af 12.5.2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, præmis 22 og af 26.10.2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, præmis 39). Sammenhængen i spørgsmålene begrundes, at det samme benchmark ligeledes anvendes i forbindelse med vurderingen af risikoen for vildledning eller misvisning som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra b), i direktiv 2010/30.
- 57 I denne henseende er den omstændighed alene, at de etiketter eller symboler, som BSH har anbragt, henviser til oplysninger, der allerede forefindes på energimærket, ikke tilstrækkelig til at udelukke en sådan risiko. Det skal nemlig bemærkes dels, at de af BSH anvendte symboler ikke er grafisk identiske med dem, der anvendes på energimærket, dels at visse af de af BSH anvendte etiketter eller symboler gentager de samme oplysninger med forskellig grafik for hver etikette, hvilket kan give det indtryk, at der hver gang er tale om forskellige oplysninger.
- 58 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at den delegerede forordning nr. 665/2013, sammenholdt med artikel 3, stk. 1, litra b), i direktiv 2010/30, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at der andre steder end på energimærket anbringes etiketter eller symboler, der angiver oplysninger, som fremgår af det nævnte energimærke, såfremt denne anbringelse vil kunne virke vildledende eller misvisende for slutbrugerne med hensyn til energiforbruget under anvendelsen af den omhandlede støvsuger, der er bragt i detailhandel, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge i lyset af alle de relevante elementer og opfattelsen hos en under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger.

Sagsomkostninger

- 59 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 skal fortolkes således, at den omstændighed, at forbrugerne ikke oplyses om de testbetingelser, der har medført den energiklassificering, der fremgår af støvsugeres energimærke med angivelse af energiklasse, idet dettes format fremgår af bilag II til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 665/2013 af 3. maj 2013 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU, for så vidt angår energimærkning af støvsugere, ikke udgør en »vildledende udeladelse« som omhandlet i denne bestemmelse.
- 2) Den delegerede forordning nr. 2010/30, sammenholdt med artikel 3, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU af 19. maj 2010 om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at der andre steder end på støvsugeres energimærke med angivelse af energiklasse, idet dettes format fremgår af bilag II til den delegerede forordning nr. 665/2013, anbringes etiketter eller symboler, der angiver oplysninger, som fremgår af det nævnte energimærke, såfremt denne anbringelse vil kunne virke vildledende eller misvisende for slutbrugerne med hensyn til energiforbruget under anvendelsen af den omhandlede støvsuger, der er bragt i detailhandel, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge i lyset af alle de relevante elementer og opfattelsen hos en under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet gennemsnitsforbruger.

Underskrifter